

ПРИКАЗ

___02.02.2026___

г. Казань

БОЕРЫК

№ под-150/26

2026 елда гамәлгә куючы функцияләрен һәм вәкаләтләрен Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгы гамәлгә ашыра торган дәүләт мәгариф оешмаларына төп гомуми белем базасында Урта һөнәри белем бирүнең уку-уқыту программалары буенча укырга кабул итү тәртибен раслау турында

«Россия Федерациясендә мәгариф турында» 2012 елның 29 декабрэндәге 273-ФЗ номерлы һәм «урта һөнәри белем алу мөмкинлеген киңәйтү буенча эксперимент үткәрү турында» 2025 елның 1 апрелендәге 40-ФЗ номерлы Федераль законнар нигезендә:

1. Кушымтада бирелә торган:

2026 елда гамәлгә куючы функцияләрен һәм вәкаләтләрен Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгы гамәлгә ашыра торган дәүләт мәгариф оешмаларына төп гомуми белем базасында Урта һөнәри белем бирүнең уку-уқыту программалары буенча укырга кабул итү тәртибе (алга таба-тәртип);

Төп гомуми белем бирү турында аттестат булганда, төп гомуми белемнең уку-уқыту программалары буенча дәүләт йомгаклау аттестациясе нәтижәләреннән бәйсез рәвештә укырга кабул ителә торган һөнәрләр һәм белгечлекләр исемлеге.

2. Һөнәри белем бирү оешмалары директорларына 27.02.2026 елга кадәр:

һөнәри белем бирү оешмасының локаль норматив актларын тәртипкә туры китерергә;

Урта һөнәри белемнең уку-уқыту программалары буенча укырга керүче затларга, аларның ата-аналарына (законлы вәкилләренә) 2026 елда күрсәтелгән Белем бирү программалары буенча укырга кабул итү үзенчәлекләре турында һөнәри белем бирү оешмасының «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге рәсми сайтында яисә «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәреннән файдаланып башка ысул белән, шулай ук мәгълүмати һөнәри белем бирү оешмасының кабул итү комиссиясе стендында (таблосында).

3. Әлеге боерык рәсми басылып чыккан көненән үз көченә керә һәм 31.12.2026 га кадәр гамәлдә була.

4. Әлеге боерыкның үтәлешен контрольдә тотуны үземдә калдырам.

Министр

И.Г. Һадиуллин

Расланган
Татарстан Республикасы
мэгариф һәм фән министрлыгы
боерыгы белән
_____02.02_____ 2026 ел
№ _____под-150/26_____

Тәртип

2026 елда гамәлгә куючы функцияләрен һәм вәкаләтләрен Татарстан Республикасы Мэгариф һәм фән министрлыгы гамәлгә ашыра торган дәүләт һөнәри белем бирү оешмаларына төп гомуми белем базасында Урта һөнәри белем бирүнең уку-уқыту программалары буенча укырга кабул итүне

I. Гомуми нигезләмәләр

1. Гамәлгә куючының функцияләрен һәм вәкаләтләрен Татарстан Республикасы Мэгариф һәм фән министрлыгы гамәлгә ашыра торган дәүләт мэгариф оешмаларына төп гомуми белем базасында Урта һөнәри белем бирүнең уку – уқыту программалары буенча укырга кабул итү тәртибе 2026 елда (алга таба-тәртип) «Урта һөнәри белем алу мөмкинлеген киңәйтү буенча эксперимент үткәру турында» 2025 елның 1 апрелендәге 40 – ФЗ номерлы Федераль законның 4 статьясындагы 1 өлеше нигезендә эшләнә (алга таба - 40-ФЗ номерлы Федераль закон) һәм 2026 елда Татарстан Республикасы территориясендә урнашкан мэгариф оешмаларында төп гомуми белемнең уку-уқыту программалары буенча укуны тәмамлаган Россия Федерациясе гражданнырын, чит ил гражданнырын, гражданнылыгы булмаган затларны, шул исәптән чит илдә яшәүче (алга таба-укырга керүчеләр) ватандашларны Урта һөнәри белем бирү программалары буенча укырга кабул итү механизмын билгели.

2. Әлеге тәртип федераль башкарма хакимият органнары карамагындагы урта һөнәри белем бирү уку-уқыту программаларын гамәлгә ашыручы мэгариф оешмаларына, гамәлгә куючы функцияләрен һәм вәкаләтләрен республика башкарма хакимиятенә башка органнары гамәлгә ашыра торган дәүләт һөнәри белем бирү оешмаларына, шулай ук үз эшчәнлеген Татарстан Республикасы территориясендә гамәлгә ашыручы хосусый мэгариф оешмаларына кагылмый.

3. Әлеге Тәртип белән жайга салынмаган өлештә «Россия Федерациясендә мэгариф турында» 2012 елның 29 декабрендәге 273-ФЗ номерлы Федераль закон (алга таба – мэгариф турында Закон), «Урта һөнәри белемнең уку – уқыту программалары буенча укырга кабул итү тәртибен раслау турында» Россия Федерациясе Мэгариф министрлыгының 2020 елның 2 сентябрендәге 457 номерлы боерыгы (алга таба-кабул итүнең федераль тәртибе) нигезләмәләре кулланыла.

Һөнәри белем бирү оешмасына кабул итү кагыйдәләре (алга таба – кабул итү кагыйдәләре) мэгариф турындагы законнар, 40-ФЗ номерлы Федераль закон, әлеге

тәртип, һөнәри белем бирү оешмасы тарафыннан жайга салынмаган өлештә мөстәкыйль рәвештә билгеләнә.

II. Урта һөнәри белем бирү программалары буенча укырга кабул итүне оештыру

2.1. Татарстан Республикасы бюджеты акчалары исәбеннән һөнәри белем бирү оешмаларына укырга кабул итү һәркем өчен мөмкин була, моңа керүчеләрнең билгеле бер ижади сәләтләре, физик һәм (яисә) психологик сыйфатлары булуны таләп итә торган һөнәрләр һәм белгечлекләр буенча Урта һөнәри белем бирүнең уку программалары буенча укырга кабул итү керем сынаулары нәтижәләре нигезендә гамәлгә ашырыла.

2.2. Татарстан Республикасы бюджеты акчалары исәбеннән һөнәри белем бирү оешмаларына Урта һөнәри белем бирү программаларына керүчеләрне кабул итү урыннары саны 2026 елда Татарстан Республикасы бюджетының бюджет ассигнованиеләре исәбеннән урта һөнәри белем бирү программалары буенча укыту өчен һөнәрләр һәм белгечлекләр буенча кабул итүнең контроль цифрлары (алга таба - кабул итүнең контроль цифрлары) кысаларында Министрлык боерыгы белән раслана торган Татарстан Республикасы бюджетының бюджет ассигнованиеләре исәбеннән билгеләнә, кабул итүнең контроль саннарын 40-ФЗ номерлы Федераль законның 4 статьясындагы 3 өлешендә каралган үзенчәлекләрне исәпкә алып бүленә.

2.3. Мәгариф турында Законның 71 статьясындагы 5¹ өлешендә күрсәтелгән затларга, күрсәтелгән затларның белем турында тапшырылган документларда һәм (яисә) белем турында һәм квалификация турында документларда күрсәтелгән төп гомуми яисә урта гомуми белемнең уку-укыту программасын үзләштерү нәтижәләренә бәйсез рәвештә, Урта һөнәри белемнең уку-укыту программалары буенча укырга һөнәри белем бирү оешмасына беренче чиратта керү хокукы бирелә.

2.4. Мәгариф турында Законның 71 статьясындагы 5 өлешенң 3 пунктында, 7 өлешенң 1-13 пунктларында күрсәтелгән, Татарстан Республикасы территориясендә урнашкан мәгариф оешмаларында төп гомуми белем алган затларга керү сынауларын уңышлы узган (алар уздырылган очракта) һәм башка бертигез шартларда урта һөнәри белемнең уку-укыту программалары буенча укырга һөнәри белем бирү оешмасына керү өстенлекле хокукы бирелә.

2.5. 2026 елда Татарстан Республикасы территориясендә урнашкан мәгариф оешмаларында төп гомуми белем алган һәм урта гомуми белемнең уку – укыту программасы буенча укырга кабул итү өчен дәүләт йомгаклау аттестациясе нәтижәләренә минималь күрсәткечләрен жыймаган затлар Татарстан Республикасы бюджеты исәбеннән урта һөнәри белемнең уку-укыту программалары буенча укырга кабул итүнең өстенлекле хокукына ия, әлегә боерык белән расланган Төп гомуми

белем турында аттестат булганда төп гомуми белемнең уку-укыту программалары буенча дәүләт йомгаклау аттестациясе нәтижеләрен (алга таба-һөнәрләр, белгечлекләр исемлегенә).

III. Кабул итү комиссиясе эшен оештыру

3.1. Һөнәри белем бирү оешмаларында укырга кабул итү өчен кабул итү комиссияләре (алга таба - кабул итү комиссиясе) төзелә. Кабул итү комиссиясенен рәисе булып Һөнәри белем бирү оешмасы житәкчесе тора.

3.2. Кабул итү комиссиясенен составы, вәкаләтләре һәм эшчәнлек тәртибе Һөнәри белем бирү оешмасы боерыгы белән расланган кабул итү кагыйдәләре белән билгеләнә.

3.3. Һөнәри белем бирү оешмасының кабул итү комиссиясе эшен һәм эш башкаруны, шулай ук кабул итүчеләрне һәм аларның ата-аналарын (законлы вәкилләрен) шәхси кабул итүне Һөнәри белем бирү оешмасы житәкчесе яисә ул вәкаләт биргән зат билгеләп куйган кабул итү комиссиясенен жаваплы секретаре оештыра.

3.4. Һөнәри белем бирү оешмасының кабул итү комиссиясе 2026 елда Урта Һөнәри белем бирү уку-укыту программалары буенча укырга алуға бәйле мөрәҗәгатьләргә жавап бирү өчен Һөнәри белем бирү оешмасының рәсми сайтында махсус телефон линияләренен һәм бүлекнең эшләвен тәэмин итә.

IV. Керүчеләргә мәгълүмат бирүне оештыру

4.1. Һөнәри белем бирү оешмасы, тиешле белем бирү программалары буенча белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыруға лицензиясе булганда, белем бирү программалары буенча укырга кабул итүне игълан итә.

4.2. Һөнәри белем бирү оешмасы укырга керүченә һәм (яисә) балигъ булмаган укучының ата-анасын (законлы вәкилләрен) үзенен уставы, белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыруға лицензиясе, дәүләт аккредитациясе турында таныклыгы, белем бирү программалары һәм белем бирү эшчәнлеген оештыруны һәм гамәлгә ашыруны, укучыларның хокукларын һәм бурычларын регламентлаштыручы башка документлар белән таныштырырга тиеш.

4.3. Укырга кабул итү турында мәгълүмат бирү максатларында Һөнәри белем бирү оешмасы мәгълүматны оешманың «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге рәсми сайтында (алга таба - рәсми сайт), «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәреннән файдаланып, башка ысуллар белән урнаштыра, шулай ук кабул итү комиссиясенен мәгълүмат стендында (таблосында) һәм (яисә) урнаштырылган мәгълүматтан Һөнәри белем бирү оешмасы бинасына иреккә керүне тәэмин итә.) электрон мәгълүмат системасында (алга таба - мәгълүмат стенды).

4.4. Кабул итү комиссиясе 1 марттан да соңга калмыйча һөнәри белем бирү оешмасының рәсми сайтында һәм мәгълүмат стендында документларны кабул итә башлаганчы федераль кабул итү тәртибенең 18 пункттында билгеләнгән мәгълүматны, шулай ук һөнәрләр, белгечлекләр исемлегендә күрсәтелгән һәр белгечлек (һөнәр) буенча Татарстан Республикасы бюджеты исәбеннән финанслана торган урыннар санын урнаштыра.

4.5. Кабул итү комиссиясе һәр көнне һөнәри белем бирү оешмасының рәсми сайтында һәм мәгълүмат стендында һәр белгечлек (һөнәр) буенча бирелгән гаризаларның саны турында белешмәләрне, документларны кабул итү срогы тәмамланганчы, уку формаларын (көндезге, көндезге-читтән торып, читтән торып) күрсәтеп урнаштыра.

V. Керүчеләрдән документлар кабул итү

5.1. Урта һөнәри белем бирүнең уку-укуту программалары буенча укурга Татарстан Республикасы бюджеты акчалары исәбеннән һөнәри белем бирү оешмаларына кабул итү керүчеләрнең шәхси гаризалары буенча беренче курска үткәрелә.

Гаризаларны һәм башка документларны кабул итү 20 июньнән дә соңга калмыйча башлана.

Белем бирү оешмаларына көндезге уку формасына гаризалар 15 августка кадәр кабул ителә, ә һөнәри белем бирү оешмасында укурга кергәннән соң калган буш урыннар булганда, документлар кабул итү агымдагы елның 25 ноябренә кадәр озайтыла.

Гаризалар 10 августка кадәр кабул ителә:

укурга керүчеләрдән билгеле бер ижади сәләтләр, физик һәм (яисә) психологик сыйфатлар таләп итә торган белгечлекләр (һөнәрләр) буенча белем бирү программалары буенча укурга керүче затларда;

«Рус теле» һәм «Математика» (алга таба – мәжбүри уку предметлары) мәжбүри укуту предметлары буенча төп гомуми белем бирү программалары (алга таба – ОГЭ) буенча дәүләт йомгаклау аттестациясен узган яисә ике мәжбүри уку предметы һәм сайлап алу буенча ике предмет буенча ОГЭ узган, урта гомуми белемнең белем бирү программасы буенча укурга кабул итү өчен ОГЭ нәтижәләренең минималь күрсәткечләрен жыймаган затларда һөнәрләр, белгечлекләр исемлегендә күрсәтелгән һөнәрләргә һәм белгечлекләргә.

Резерв даталарда (сентябрь) ОГЭ тапшырган яки яңадан тапшырган, ләкин 4 фәнне тапшырмаган кешеләрне эксперимент кысаларында буш урыннар булганда агымдагы елның 25 ноябренә кадәр кабул ителәр.

Белем бирү оешмаларына көндезге-читтән торып һәм читтән торып уку формаларына гаризалар 1 декабрьгә кадәр кабул ителә.

5.2. Һөнәри белем бирү оешмаларына кабул итү турында гариза биргәндә (рус телендә) кабул итүче (Россия Федерациясе гражданны, чит ил гражданны, гражданнылыгы булмаган затлар, шул исәптән чит илдә яшәүче ватандашлар) федераль кабул итү тәртибенең 21 пунктында каралган документларны күрсәтә.

5.3. Кабул итүнең федераль тәртибендә каралган документлардан тыш, керүчеләр индивидуаль казанышларның нәтижәләрен раслый торган документларның төп нөсхәсен яисә күчермәсен (булган очракта), шулай ук максатчан укуы турында Шартнамәнең максатчан укуы заказчысы тарафыннан таныкланган күчермәсен яисә күрсәтелгән Шартнамәнең төп нөсхәсен күрсәтеп (булган очракта) таныкланмаган күчермәсен тапшыралар.

5.4. Документларның төп нөсхәләрен шәхсән тапшырганда, керүчеләргә аларның күчермәләрен һөнәри белем бирү оешмасы таныклау рәхсәт ителә.

5.5. Гаризада керүчеләргә федераль кабул итү тәртибенең 22 пунктында каралган мәжбүри белешмәләр күрсәтелә.

5.6. Һөнәрләр, белгечлекләр исемлегенә кертелгән белгечлекләр (һөнәрләр) буенча укырга кергәндә, гаризада керүче ОГЭ үткән предметларның исемнәрен күрсәтергә кирәк.

5.7. Төп гомуми белемнең уку-укуы программалары буенча дәүләт йомгаклау аттестациясе нәтижәләренең дөреслеген тикшерү белем бирү сыйфатын мониторинглау республика үзәгенең рәсми сайтында урнаштырылган белешмәләрдән файдаланып, һөнәри белем бирү оешмасы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

40-ФЗ номерлы Федераль законда күрсәтелгән Россия Федерациясе субъектларыннан килүче мәгариф оешмалары укучылары өчен төп гомуми белемнең уку-укуы программалары буенча дәүләт йомгаклау аттестациясе нәтижәләренең дөреслеген тикшерү ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында Мәгариф һәм фән өлкәсендә күзәтчелек функцияләрен башкаручы федераль башкарма хакимият органы билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

5.8. Укырга керүчеләр «белгечлекләр һәм әзерлек юнәлешләре исемлеген раслау турында» Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2013 елның 14 августындагы 697 номерлы карары белән расланган тиешле вазыйфа яисә белгечлек буенча хезмәт шартнамәсе яисә хезмәт контракты төзегәндә билгеләнгән тәртиптә мәжбүри алдан медицина тикшерүе (тикшерүе) уза торган белгечлекләр исемлегенә керүче белгечлекләр буенча укырга кергәндә укырга керүчеләр тиешле вазыйфа яисә белгечлек буенча хезмәт шартнамәсе яисә хезмәт контракты төзегәндә билгеләнгән тәртиптә мәжбүри алдан медицина тикшерүе (тикшерүе) узалар, керүчеләр тиешле вазыйфа, һөнәр яисә белгечлек буенча хезмәт шартнамәсе яисә хезмәт контракты төзегәндә билгеләнгән тәртиптә мәжбүри алдан медицина тикшерүе (тикшерүе) узалар.

5.9. Керүчеләр һөнәри белем бирү оешмасына түбәндәге ысулларның берсе белән документлар тапшыралар:

шәхсән һөнәри белем бирү оешмасына;

почта элементсе операторлары аша (алга таба - почта аша) заказлы хат белән тапшыру турында хәбәр ителә. Документларны почта аша жибергәндә кабул итү турындагы гаризага керүче кеше үзенең шәхесен һәм гражданлығын таныклаучы документларның, белем турындагы документның һәм (яисә) белем һәм квалификация турындагы документның, шулай ук кабул итүнең федераль тәртибдә каралган башка документларның күчермәләрен кушып бирә;

электрон формада (мондый мөмкинлек һөнәри белем бирү оешмасында каралган шарт белән) (реквизитларын машинада укыла торган танып белүне тәмин итеп, сканерлау яисә фотога төшерү юлы белән электрон формага үзгәртелгән кәгазь документ):

һөнәри белем бирү оешмасының электрон почтасы яисә һөнәри белем бирү оешмасының электрон мәгълүмат системасы аша, шул исәптән һөнәри белем бирү оешмасының «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрәндәге рәсми сайты функционалыннан файдаланып (алга таба - «Интернет» челтәре), яисә «Интернет» челтәреннән файдаланып, башка ысул белән;

«дәүләт һәм муниципаль хезмәт күрсәтүләрнең (функцияләрен) Бердәм порталы» (алга таба – Бердәм портал) федераль дәүләт мәгълүмат системасы ярдәмендә;

Татарстан Республикасы дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр Порталы (алга таба – Республика порталы) аша.

5.10. Һәр керүчегә һөнәри белем бирү оешмасы тарафыннан шәхси эш кузгатыла, анда кергән барлык документлар (документларның күчермәләре), шул исәптән Бердәм портал, Республика порталы ярдәмендә тапшырылган документлар да саклана.

5.11. Документларны шәхсән тапшырганда керүчегә документларны кабул итү турында расписка бирелә.

5.12. Керүчегә язма гариза буенча белем турындагы документның һәм (яисә) белем һәм квалификация турындагы документның төп нөсхәсе һәм керүче тарафыннан тапшырылган документларның башка төп нөсхәләре кире кайтарыла. Документлар һөнәри белем бирү оешмасы тарафыннан гариза кергән көннән алып бер эш көне эчендә кире кайтарылырга тиеш.

VI. Керү сынаулары

6.1. Россия Федерациясе Мәгариф министрлыгы тарафыннан раслана торган Урта һөнәри белем бирү программалары буенча укырга керүчеләрнең билгеле бер ижади сәләтләре, физик һәм (яисә) психологик сыйфатлары булуны таләп итүче

Һөнәрләр һәм белгечлекләр буенча укырга кабул ителгәндә керү сынаулары исемлеге нигезендә кабул итү тәртибенә кушымтада күрсәтелгән Урта һөнәри белем бирү һөнәрләре һәм белгечлекләре буенча һөнәри белем бирү оешмаларына укырга кабул ителгәндә керү сынаулары үткәрелә.

6.2. Кереш сынаулар язма һәм (яисә) телдән, тыңлап карау, әңгәмә рәвешендә яисә һөнәри белем бирү оешмасының кабул итү кагыйдәләрендә билгеләнә торган башка төрдә уздырыла.

6.3. Телдән уздырыла торган керү сынавы беркетмә белән рәсмиләштерелә, анда керүчегә сораулар һәм имтихан бирүчеләрнең комментарийлары теркәлә.

6.4. Керү сынаулары нәтижәләрен бәяләү һөнәри белем бирү оешмасын сайлап алу буенча һөнәри белем бирү оешмасын кабул итү кагыйдәләрендә билгеләнә торган зачет һәм (яисә) балл системасы буенча гамәлгә ашырыла. Керү сынауларын уңышлы узган керүчеләрнең тиешле белем бирү программалары буенча укыту өчен кирәкле билгеле бер ижади сәләтләре, физик һәм (яисә) психологик сыйфатлары булуын раслай.

VII. Инвалидлар һәм сәламәтлеге мөмкинлекләре чикләнгән затлар өчен керү сынауларын үткәргү үзенчәлекләре

7.1. Инвалидлар һәм сәламәтлек мөмкинлекләре чикләнгән затлар һөнәри белем бирү оешмаларына кергәндә, мондый керүчеләрнең психофизик үсеше үзенчәлекләрен, индивидуаль мөмкинлекләрен һәм сәламәтлек торышын (алга таба - индивидуаль үзенчәлекләрен) исәпкә алып, керү сынауларын тапшыралар.

7.2. Керү сынауларын үткәргәндә түбәндәге таләпләрнең үтәлеше тәэмин ителә:

керү сынаулары инвалидлар һәм сәламәтлеге мөмкинлекләре чикләнгән затлар өчен, әгәр бу керү сынавын тапшырганда керүчеләргә кыенлыктар тудырмаса, сәламәтлеге мөмкинлекләре чикләнгән керүчеләр белән бер аудиториядә үткәрелә;

керүчеләргә, аларның индивидуаль үзенчәлекләрен исәпкә алып, кирәкле техник ярдәм күрсәтүче (эш урынын алу, күчеп йөрү, биремне уку һәм рәсмиләштерү, имтихан бирүче белән аралашу) һөнәри белем бирү оешмасы хезмәткәрләре яисә жәлеп ителгән затлар арасынан ассистент булу;

керүчеләргә керү сынауларын үткәргү тәртибе турында инструкция матбугатта бирелә;

керүчеләр, аларның индивидуаль үзенчәлекләрен исәпкә алып, керү сынавын тапшыру процессында үзләренә кирәкле техник чаралардан файдалана ала;

матди-техник шартлар аудиториягә керүчеләрнең, бәдрәф бүлмәләренә һәм башка бүлмәләргә тоткарлыксыз керү мөмкинлеген, шулай ук аларның күрсәтелгән бүлмәләрдә булу мөмкинлеген тәэмин итәргә тиеш (пандуслар, тоткалар,

киңәйтелгән ишек уемнары, лифтлар булу, лифтлар булмаганда аудитория беренче катта урнашырга тиеш; махсус урындыклар һәм башка жайланмалар булу).

Керү сынауларын үткәргәндә өстәмә рәвештә сәламәтлек мөмкинлекләре чикләнгән категорияләргә бәйле рәвештә түбәндәге таләпләрне үтәү тәэмин ителә:

а) сукурлар өчен:

керү сынавында башкару өчен биремнәр, шулай ук керү сынауларын үткәру тәртибе турында инструкция Брайльнең рельефлы-нокталы шрифты белән яисә сукурлар өчен махсуслаштырылган программа белән тәэмин ителгән компьютер ярдәмендә файдалана алырлык электрон документ рәвешендә рәсмиләштерелә яки ассистент тарафыннан укыла;

язма биремнәр кәгаздә рельефлы-нокталы Брайль шрифты белән яки сукурлар өчен махсус программа белән тәэмин ителгән компьютерда башкарыла яки ассистентка диктант языла;

биремне үтәү өчен килүчеләргә кирәк булганда язу кирәк-яраклары комплекты һәм рельефлы-нокталы Брайль шрифты белән язу өчен кәгазь, сукурлар өчен махсус программа белән тәэмин ителгән компьютер бирелә.;

б) начар күрүчеләр өчен:

300 люкстан да ким булмаган индивидуаль тигез яктырту тәэмин ителә;

биремне үтәү өчен күрүчеләргә кирәк булганда зурайткыч жайланма бирелә;

үтәү өчен биремнәр, шулай ук керү сынауларын үткәру тәртибе турында инструкция зурайтылган шрифт белән рәсмиләштерелә;

в) саңгыраулар һәм начар ишетүчеләр өчен:

коллектив файдаланудагы тавыш көчәйтүче аппаратураның булуы, кирәк булганда күрүчеләргә индивидуаль файдаланудагы тавыш көчәйтүче аппаратура бирелә;

г) сөйләмә нык бозылган, саңгырау, начар ишетүче затлар өчен барлык керү сынаулары күрүчеләрнең теләге буенча язма рәвештә үткәреләргә мөмкин;

д) терәк-хәрәкәт аппараты бозылган (өске очлыкларның хәрәкәт функцияләре авыр бозылган яисә өске очлыклары булмаган) затлар өчен:

язма биремнәр махсуслаштырылган программа белән тәэмин ителгән компьютерда башкарыла яисә ассистентка диктант языла;

күрүчеләрнең теләге буенча барлык керү сынаулары телдән үткәреләргә мөмкин.

VIII. Апелляцияләр бирү һәм карауның гомуми кагыйдәләре

8.1. Кереш сынау нәтижәләре буенча күрүче, аның фикеренчә, сынау үткәрүнең билгеләнгән тәртибен бозу һәм (яисә) аның нәтижәләре белән килешмәү турында апелляция комиссиясенә язма гариза бирергә хокуклы (алга таба - апелляция).

8.2. Апелляцияне карау керү сынавын кабат тапшыру булып тормый. Апелляцияне карау барышында керү сынавын тапшыру нәтижэләрен бәяләүнең дәрәҗәгә генә тикшерелә.

8.3. Апелляция кабул итүчеләргә керү сынавы нәтижәсе игълан ителгәннән соң икенче көнне шәхсән бирелә. Шулай ук вакытта укырга керүче үзенең керү сынавы барышында башкарылган эше белән һөнәри белем бирү оешмасы билгеләгән тәртиптә танышырга хокуклы.

Һөнәри белем бирү оешмасының кабул итү комиссиясе апелляцияләргә бөтен эш көне дәвамында кабул итүне тәмин итә.

Апелляцияләргә карау керү сынаулары барышында башкарылган эшләр белән танышкан көннән соң икенче көннән дә соңга калмыйча үткәрелә.

8.4. Һөнәри белем бирү оешмасының апелляция комиссиясенә апелляцияләргә караганда бәйсез экспертлар сыйфатында Татарстан Республикасы Мәгариф һәм Фән Министрлыгы вәкилләре кертеләргә мөмкин.

8.5. Керүче апелляцияне караганда катнашырга хокуклы. Керүченең шәхесен раслаучы документлар һәм имтихан кәгазе булырга тиеш.

8.6. Балигъ булмаган укырга керүче белән ата-аналарның берсе (законлы вәкилләре) катнашырга хокуклы.

8.7. Апелляция комиссиясе карарлары апелляция комиссиясе составына керүче һәм аның утырышында катнашучы затлар саныннан күпчелек тавыш белән кабул ителә. Тавышлар тигез булганда, апелляция комиссиясе утырышында рәислек итүченең тавышы хәлиткеч була.

8.8. Апелляция каралганнан соң керү сынавы буенча бәяләү турында апелляция комиссиясе карары чыгарыла.

Апелляция комиссиясенә беркетмә белән рәсмиләштерелгән карары кабул итүчегә житкерелә (имза салып).

IX. Һөнәри белем бирү оешмасына керү

9.1. Керүче белем турындагы документның һәм (яисә) белем турында һәм квалификация турында документның төп нөсхәсен, шулай ук белем турындагы Законның 68 статьясындагы 4 өлеште нигезендә (булган очракта) өстенлекле яисә беренче чиратта кабул итү хокукын раслый торган документны һөнәри белем бирү оешмасы билгеләгән срокларда тапшыра.

9.2. Бердәм порталдан, Республика порталынан файдаланып гариза биргән очракта, укырга керүче белем турындагы документның һәм (яисә) белем турындагы һәм квалификация турындагы документның төп нөсхәсен тапшыру өчен һөнәри белем бирү оешмасы тарафыннан билгеләнгән срокларда үз функционалы аша һөнәри белем бирү оешмасына керүгә ризалыгын раслый.

9.3. Белем турындагы документларның һәм (яисә) белем һәм квалификация турындагы документларның, шулай ук өстенлекле яисә беренче чиратта кабул итү хокукын раслый торган документларның төп нөсхэләрен тапшыру сроклары узгач, дәүләт учреждениесе житәкчесе кабул итү комиссиясе тарафыннан кабул итүгә тәкъдим ителгән һәм тиешле документларның төп нөсхэләрен тапшырган затларны кабул итү турында боерык чыгара. Кабул итү турындагы боерыкка кушымта булып күрсәтелгән затларның фамилияләре буенча Исемлеге тора. Кушымта белән боерык кабул итү комиссиясенең мәгълүмат стендында һәм һөнәри белем бирү оешмасының рәсми сайтында басылып чыкканнан соң икенче эш көнендә урнаштырыла.

Керүчеләрнең, керүчеләрне дә кертеп, керү сынауларын уңышлы узганнарның саны Татарстан Республикасы бюджеты акчалары исәбеннән финанс белән тәэмин ителә торган урыннар саныннан артып киткән очракта, һөнәри белем бирү оешмасы урта һөнәри белем бирүнең уку-укыту программалары буенча укырга керүчеләрнең төп гомуми яисә урта гомуми белемне үзләштерү нәтижэләре нигезендә кабул итүне гамәлгә ашыра. квалификация, керү сынаулары нәтижэләре (булган очракта), керүче кабул иткәндә (булган очракта) күрсәткән индивидуаль казанышлар нәтижэләре.

9.4. Урта һөнәри белем бирүнең уку-укыту программалары буенча укырга кабул иткәндә һөнәри белем бирү оешмасы тарафыннан түбәндәге индивидуаль казанышлар нәтижэләре исәпкә алына:

олимпиадаларда һәм башка интеллектуаль һәм (яисә) ижади конкурсларда, интеллектуаль һәм ижади сәләтләрне, физик культура һәм спорт белән шөгыйльләнүгә сәләтләрне үстерүгә, фәнни (фәнни-тикшеренү), инженер-техник, уйлап табу, ижади, физкультура-спорт эшчәнлегенә кызыксынуны үстерүгә, шулай ук фәнни белемнәрне пропагандалауга юнәлдерелгән чараларда жиңүче яисә призер статусы булу, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «гаять зур сәләтләр күрсәткән балаларны һәм яшьләрне ачыклау һәм аларның алга таба үсешен тәэмин итү кагыйдэләрен раслау турында» 2023 елның 19 октябрендәге 1738 номерлы карары нигезендә ижади һәм спорт казанышлары;

инвалидлар һәм сәламәтлек мөмкинлекләре чикләнгән затлар арасында һөнәри осталык буенча «Абилимпикс» чемпионатында жиңүче яисә призер статусы булу;

килүче статусның «профессионаллар» һөнәри осталык буенча чемпионатның сайлап алу этабында яисә финалында, югары технологияләр чемпионатының сайлап алу этабында яисә финалында, «АртМастерс (сәнгать осталары)» ижади компетенцияләрнең илкүләм ачык чемпионатында жиңүче яисә призер статусы булу;

килүче статусның Олимпия уеннары, Паралимпия уеннары һәм Сурдлимпия уеннары чемпионы яки призеры, дөнья чемпионы, Европа чемпионы, Олимпия уеннары, Паралимпия уеннары һәм Сурдлимпия уеннары программаларына

кертелгән спорт төрләре буенча дөнья беренчелегендә, Европа беренчелегендә беренче урынны алган зат булуы;

килүчеләрнең Дөнья чемпионы, Европа чемпионы, Олимпия уеннары, Паралимпия уеннары һәм Сурдлимпия уеннары программаларына кертелмәгән спорт төрләре буенча дөнья беренчелегендә, Европа беренчелегендә беренче урынны алган зат статусы булу;

Украина, Донецк Халык Республикасы, Луганск Халык Республикасы, Запорожье өлкәсе һәм Херсон өлкәсе территорияләрендә махсус хәрби операция барышында Россия Федерациясе Кораллы Көчләренә яисә Россия Федерациясе Милли гвардия гаскәрләренә йөкләнгән бурычларны үтәүдә ирекле ярдәм итү турындагы контракт нигезендә Россия Федерациясе Кораллы Көчләренә ирекле формированиеләрендә булу, чакырылыш буенча хәрби хезмәт, шулай ук контракт буенча хәрби хезмәт, контракт буенча хәрби хезмәт, Россия Федерациясе Кораллы Көчләрендә мобилизация буенча хәрби хезмәт узу;

«хәйрия эшчәнлеге һәм ирекле (волонтерлык) турында» 1995 елның 11 августындагы 135-ФЗ номерлы Федераль законның 175 статьясында күрсәтелгән ихтыярийчлыкны (волонтерлыкны) үстерү өлкәсендә бердәм мәгълүмат системасында профессиональ кабул итү кагыйдәләрендә билгеләнгән күләмдә һәм тәртиптә расланган ирекле (волонтерлык) эшчәнлектә катнашу тәҗрибәсе булу мәгариф оешмасы тарафыннан мөстәкыйль.

Индивидуаль казанышлар нәтиҗәләрен исәпкә алу тәртибе һөнәри белем бирү оешмасы тарафыннан расланган кабул итү кагыйдәләрендә мөстәкыйль рәвештә һөнәри белем бирү оешмасы тарафыннан билгеләнә.

9.5. Һөнәрләр, белгечлекләр исемлегендә күрсәтелгән белгечлекләр (һөнәрләр) буенча Урта һөнәри белемнең уку-укыту программалары буенча укырга керү төп гомуми белемнең уку-укыту программалары буенча дәүләт йомгаклау аттестациясе нәтиҗәләренә бәйсез рәвештә төп гомуми белем турында аттестат булганда гамәлгә ашырыла.

9.6. Укырга керүчеләрнең белем турында һәм (яисә) белем турында һәм квалификация турында документларда күрсәтелгән төп гомуми яисә урта гомуми белемне үзләштерү нәтиҗәләре гомуми белем бирү предметлары буенча һөнәри белем бирү оешмасы тарафыннан расланган кабул итү кагыйдәләрендә билгеләнгән тәртиптә исәпкә алына.

Индивидуаль казанышлар нәтиҗәләре керүчеләрнең белем турында һәм (яисә) белем турында һәм квалификация турында документларда күрсәтелгән төп гомуми яисә урта гомуми белемне үзләштерү нәтиҗәләре тигез булганда исәпкә алына.

9.7. Әгәр укырга керүчеләрнең саны Татарстан Республикасы территориясендә урнашкан мәгариф оешмаларында төп гомуми белемнең уку-укыту программалары буенча укуын тәмамлаган сайланган һөнәри белем бирү оешмасында һөнәрләр,

белгечлекләр исемлегендә күрсәтелгән белгечлекләр (һөнәрләр) буенча кабул итүнең контроль цифрларында каралган урыннар саныннан артып китсә, гариза бирү датасы, вакыты һәм яшәү урыны булган Татарстан Республикасы муниципаль районының территориаль якынлыгы исәпкә алына. Көн саен транспорт белән барып житүне тәмин итә торган һөнәри белем бирү оешмасына керүчегә.

9.8. Һөнәри белем бирү оешмасында һөнәрләр, белгечлекләр исемлегендә күрсәтелгән сайланган белгечлек (һөнәр) буенча буш бюджет урыннары булмаган очракта, укырга керүчегә Татарстан Республикасы территориясендәге башка һөнәри белем бирү оешмасында элек сайланган белгечлек (һөнәр) буенча бюджет урыны тәмин ителү гарантияләнгән.

Әлеге пунктның беренче абзацында күрсәтелгән очрак килеп чыкканда, балигы булмаган керүченең ата-анасы (законлы вәкиле) яисә аны башка һөнәри белем бирү оешмасына урнаштыру мәсьәләсен хәл итү өчен керүче ирекле рәвештәге язма гариза белән турыдан-туры Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгына мөрәжәгать итә. Гаризага һөнәри белем бирү оешмасының буш бюджет урыннары булмау сәбәпле кабул итүдән баш тартуы турындагы хәбәрнамәнең күчermәсе кушып бирелә.

Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгы Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгына мөрәжәгать иткән көннән алып 10 календарь көн эчендә, ләкин 25 ноябрьдән дә соңга калмыйча, укырга керүчеләргә һөнәрләр, белгечлекләр исемлегендә күрсәтелгән сайланган белгечлек (һөнәр) буенча буш бюджет урыннары булган Татарстан Республикасы территориясендәге башка һөнәри белем бирү оешмасына керүчене урнаштыруны тәмин итә.

Исемлектә күрсәтелгән һөнәрләр (белгечлекләр) арасынан белгечлек (һөнәр) сайлауны Үзгәртү Татарстан Республикасы территориясендә сайланган белгечлек (һөнәр) буенча буш бюджет урыннары булмаган очракта гына рөхсәт ителә. Белгечлек (һөнәр) сайлауны үзгәртү керүче белән ирекле рәвештә төзелгән язма килештерү буенча гамәлгә ашырыла.

Кушымта
2026 елда төп гомуми белем базасында
Урта һөнәри белем бирү программалары
буенча Татарстан Республикасы Мәгариф
һәм фән министрлыгы карамагындагы
дәүләт мәгариф оешмаларына укырга
кабул итү тәртибенә

Керү сынаулары уздырыла торган һөнәрләр һәм белгечлекләр исемлеге

1. Урта һөнәри белем бирү программалары буенча укырга керүчеләрнең билгеле бер ижади сәләтләре, физик һәм (яисә) психологик сыйфатлары булуны таләп итүче һөнәрләр һәм белгечлекләр буенча укырга кабул ителгәндә керү сынаулары түбәндәге һөнәрләр һәм белгечлекләр буенча үткәрелә:

35.02.15 Кинология (эшчәнлекнең түбәндәге өлкәләрендә кинолог эзерләгән очракта: сак хезмәтләрендә, эзләү һәм коткару эшләрендә),

07.02.01 Архитектура,

20.01.01 Янғын сүндерүче,

20.02.02 Гадәттән тыш хәлләрдә яклау,

20.02.04 Янғын куркынычсызлыгы,

20.02.05 Гадәттән тыш хәлләрдә оператив (ашыгыч) жавап бирү оешмалары,

25.02.04 Очу аппаратларын очу эксплуатациясе,

29.02.10 Жиңел сәнәгать эшләнмәләрен Конструкцияләү, модельләштерү һәм технологиясе (төрләре буенча),

31.02.01 Дәвалау эше,

31.02.02 Акушерлык эше,

31.02.05 Стоматология (ортопедия),

34.02.01 Шәфкать туташы эше,

35.02.12 Бакча-парк һәм ландшафт төзелеше,

40.02.02 Хокук саклау эшчәнлеге,

42.02.01 Реклама,

43.02.17 Матурлык индустриясе технологияләре,

44.02.01 Мәктәпкәчә белем бирү,

44.02.02 Ббашлангыч сыйныфларда укыту,

44.02.03 Өстәмә белем бирү педагогикасы (педагог өстәмә белемне түбәндәге эшчәнлек өлкәләрендә эзерләгән очракта: музыка, сәхнә, хореография, рәсем сәнәгате, декоратив-гамәли сәнәгать һәм физкультура-савыктыру),

- 44.02.04 Махсус мәктәпкәчә белем бирү,
- 44.02.05 Башлангыч белем бирүдә коррекцион педагогика,
- 49.02.01 Физик культура,
- 49.02.02 Адаптив физик культура,
- 49.02.03 Спорт,
- 51.02.01 Халык сәнгать ижаты (төрләре буенча),
- 51.02.02 Социаль-мәдәни эшчәнлек (төрләре буенча),
- 52.02.01 Балет сәнгате,
- 52.02.02 Бю сәнгате (төрләре буенча),
- 52.02.03 Цирк сәнгате,
- 52.02.04 Актерлык сәнгате,
- 52.02.05 Эстрада сәнгате,
- 53.01.01 Музыка коралларын ремонтлау һәм аларга хезмәт күрсәтү буенча
Мастер (төрләре буенча),
- 53.02.01 Музыкаль белем,
- 53.02.02 Эстрада музыка сәнгате (төрләре буенча),
- 53.02.03 Инструменталь башкару (инструментлар төрләре буенча),
- 53.02.04 Вокал сәнгате,
- 53.02.05 Ялгыз һәм хор халык җырлавы,
- 53.02.06 Хор дирижерлыгы,
- 53.02.07 Музыка теориясе,
- 53.02.08 Музыкаль тавыш операторы осталыгы,
- 53.02.09 Театр-декорация сәнгате (төрләре буенча),
- 54.02.01 Дизайн (тармаклар буенча),
- 54.02.02 Декоратив-гамәли сәнгать һәм халык кәсепләре (төрләре буенча),
- 54.02.03 Текстиль һәм җиңел сәнәгать эшләнмәләрен сәнгатьчә бизәү,
- 54.02.04 Реставрацияләү,
- 54.02.05 Рәсем сәнгате (төрләре буенча),
- 54.02.06 Рәсем сәнгате һәм сызым,
- 54.02.07 Скульптура,
- 54.02.08 Фотография техникасы һәм сәнгате,
- 55.02.01 Театр һәм аудиовизуаль техника (төрләре буенча),
- 55.02.02 Анимация һәм анимацион кино (төрләре буенча);
- 55.02.03 Кино һәм телевидение җитештерү (төрләре буенча).

Расланган
Татарстан Республикасы
мәгариф һәм фәне министрлыгы боерыгы белән
_____ 2026
№ _____

Исемлек
төп гомуми белемнең уку-уқыту программалары буенча дәүләт
йомгаклау аттестациясе нәтижеләреннән бәйсез рәвештә төп гомуми белем
турында аттестат булганда укырга кабул ителә торган һөнәрләр һәм
белгечлекләр

Код	Һөнәр (белгечлек)исеме
08.01.24	Балта остасы-балта остасы, паркет һәм пыяла эшләре остасы
08.01.27	Гомуми төзелеш эшләре остасы
08.01.28	Төзелеш һәм декоратив эшләр остасы
08.01.29	Торак-коммуналь хужалыгының инженер системаларын ремонтлау һәм аларга хезмәт күрсәтү мастеры
08.01.31	Электр челтәрләре һәм электр жиһазлары электр монтажчысы
09.01.03	Мәгълүмат системалары һәм ресурслар операторы
11.01.01	Радиоэлектрон аппаратура һәм приборлар монтажчысы
13.01.10	Электр жиһазларын ремонтлау һәм аларга хезмәт күрсәтү буенча Электромонтер (тармаклар буенча)
15.01.05	Эретеп ябыштыручы (кулдан һәм өлешчә механикалаштырылган эретеп ябыштыручы (эретеп ябыштыручы)
15.01.29	Машина төзелешендә сыйфат контролеры
15.01.35	Слесарьлык эшләре остасы
15.01.37	Контроль-үлчәү приборларын һәм автоматиканы көйләүче Слесарь
15.01.38	Металл эшкәртү станокларының оператор-көйләүчесе
18.01.01	Физик-механик сынаулар буенча лаборант
18.01.27	Технологик насослар һәм компрессорлар машинисты
18.01.28	Нефть эшкәртү операторы
18.01.35	Аппаратчы-химик кушылмалар житештерү операторы
18.1.34	Чимал, реактивлар, арадаш продуктлар, эзер продукция, житештерү

	калдыклары сыйфатын тикшереп тору буенча лаборант (тармаklar буенча)
19.01.18	Аппаратчы-үсемлек чималыннан азык-төлек продуктлары житештерү операторы
19.01.19	Аппаратчы-хайваннардан алынган азык - төлек продуктлары житештерү операторы
21.01.04	Бораулау жайланмаларында машинист
22.02.08	Металлургия производствосы (житештерү төрлөре буенча)
23.01.06	Юл һәм төзелеш машиналары машинисты
23.01.09	Машинист ярдәмчесе (тимер юл транспортының хәрәкәт итүче составы төрлөре буенча)
23.01.10	Күчмә составка хезмәт күрсәтү һәм ремонтлау буенча Слесарь
23.01.17	Автомобильләрне ремонтлау һәм аларга хезмәт күрсәтү буенча мастер
23.02.07	Автотранспорт чараларына техник хезмәт күрсәтү һәм ремонтлау
24.01.01	Авиация техникасының слесарь-жыючысы
29.01.33	Тегү эшләнмәләре әзерләү остасы
35.01.15	Авыл хужалыгында электр жиһазларын ремонтлау һәм аларга хезмәт күрсәтү мастеры
35.01.27	Авыл хужалыгы житештерүе мастеры
35.01.35	Фермер
35.02.05	Агрономия
35.02.08	Агросәнәгать комплексында электротехник системалар
35.02.16	Авыл хужалыгы техникасын һәм жайланмаларын эксплуатацияләү һәм ремонтлау
36.02.01	Ветеринария
43.01.09	Пешекче, кондитер
43.01.11	Флористик сервис остасы
43.02.15	Пешекче һәм кондитер эше
54.01.20	График дизайнер